

KOMPETENCJE KLUCZOWE

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE SIÓSTR FELICJANEK IM. ŚWIĘTEJ RODZINY W NOWYM SĄCZU

**Opracowały:
Beata Gruca, Sylwia Pawlik**

KOMPETENCJE KLUCZOWE

Kompetencje kluczowe zostały zdefiniowane, w zaleceniach Rady Parlamentu Europejskiego z dnia 22 maja 2018 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. W związku z tym wyróżniono 8 kompetencji kluczowych tj.:

1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
2. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
3. Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
4. Kompetencje cyfrowe;
5. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
6. Kompetencje obywatelskie;
7. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
8. Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Ad.1.

KOMPETENCJE W ZAKRESIE ROZUMIENIA I TWORZENIA INFORMACJI:

Umiejętność rozumienia i tworzenia informacji to zdolność identyfikowania, rozumienia, wyrażania, tworzenia i interpretowania pojęć, uczuć, faktów, opinii w mowie i piśmie, z wykorzystaniem dostępnych materiałów wizualnych i dźwiękowych.

Jest to zdolność do codziennego komunikowania się dziecka w środowisku przedszkolnym z dorosłymi i innymi dziećmi (np. komunikowanie własnych potrzeb, emocji itp.). Przyjmuje się, że dziecko kończące wychowanie przedszkolne powinno umieć opowiadać o zdarzeniach z przedszkola, odpowiadać na pytania, wyjaśniać własną przynależność do rodziny, grupy, narodu.

Propozycje działań:

- występy artystyczne dzieci na uroczystościach przedszkolnych;
- występy – dziecko jako widz np. teatryki, audycje muzyczne;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- spotkania w bibliotece;
- biblioteczki w każdej sali –codzienny kontakt z literaturą dla dzieci;
- uczestnictwo w konkursach (recytatorskich, piosenki itp.);
- prowadzenie codziennych różnorodnych zabaw logopedycznych (artykulacyjnych, oddechowych) dla całej grupy.

Ad.2.

KOMPETENCJE W ZAKRESIE WIELOJĘZYCZNOŚCI:

Kompetencje te określają zdolność do prawidłowego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się.

Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym opiera się na wprowadzaniu zabaw językowych, używaniu prostych zwrotów w języku obcym w sytuacjach codziennych – w zabawie i nauce, ukazywaniu korzyści, jakie wynikają z umiejętności posługiwania się językiem obcym. Przyjmuje się, że dziecko kończące przedszkole rozumie i reaguje na bardzo proste polecenia w języku obcym, a przygotowanie do posługiwania się językiem obcym odbywa się przez zabawę.

Propozycje działań:

- zajęcia z języka angielskiego 2 x w tygodniu (nauka podstawowych słów i zwrotów w języku angielskim, piosenek, rymowanek, zabaw);
- stosowanie metody jaką jest Total Physical Response (TPR), co w dosłownym tłumaczeniu oznacza reagowanie całym ciałem (metoda nauczania języka obcego poprzez ruch).

Ad.3.

KOMPETENCJE MATEMATYCZNE I PODSTAWOWE KOMPETENCJE NAUKOWO – TECHNICZNE:

Umiejętności obejmują rozumienie nauki jako procesu badawczego prowadzonego za pomocą konkretnych metod, w tym obserwacji i kontrolowanych eksperymentów, zdolności logicznego i racjonalnego myślenia do weryfikowania hipotez i własnej wiedzy.

Kompetencje matematyczne są realizowane na etapie wychowania przedszkolnego między innymi w postaci rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji.

Podstawowe kompetencje naukowo-techniczne odnoszą się do opanowania, wykorzystywania i stosowania wiedzy oraz sposobów i metod objaśniających świat przyrody przez: eksperymentowanie, obserwowanie zjawisk, sprawdzanie, majsterkowanie, powtarzanie procedur i instrukcji oraz weryfikowanie wiedzy i odnoszenie jej do codziennych sytuacji, które dziecko zna.

Propozycje działań:

Kompetencje matematyczne:

- codzienne zabawy w przeliczanie, klasyfikowanie, mierzenie, ważenie, rozróżnianie stron: lewa/prawa;
- realizacja ćwiczeń z programu prof. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej –DZIECIĘCA MATEMATYKA (m.in. przeliczanie, porównywanie liczebności, stosowanie liczebników porządkowych, orientacja w schemacie ciała i w przestrzeni oraz na kartce, pomiary długości, klasyfikowanie, przekształcanie, rytm, następstwo czasu);
- ćwiczenia, zadania, zabawy eksperymentalno-doświadczalne, kulinarne.

Kompetencje naukowo – techniczne:

- obserwacje zjawisk atmosferycznych, przyrodniczych;
- prowadzenie kalendarza pogody;
- prowadzenie czasowych „ogródków” w salach;

- zabawy mikroskopem, lupą itp.
- zabawy z wykorzystaniem bezpiecznych narzędzi (kąciki majsterkowicza)
- zabawy eksperymentalno-doświadczalne (poznawanie podstawowych praw fizycznych, chemicznych), plastyczne, wizualizacyjno-przestrzenne.

Ad.4.

KOMPETENCJE CYFROWE:

Kompetencje cyfrowe obejmują pewne, krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie.

Dziecko w wieku przedszkolnym stopniowo i pod kontrolą wprowadzane jest w przestrzeń wirtualną, przez co zyskuje możliwość rozwijania wszystkich pozostałych kompetencji kluczowych. Podstawa programowa zachęca do umożliwienia dziecku podejmowania samodzielnej aktywności poznawczej, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Propozycje działań:

- w codziennej pracy wykorzystywane są narzędzia TIK (np. magnetofon, rzutnik, laptop);
- wykorzystywanie Internetu –oglądanie prezentacji i filmów edukacyjnych itp.;
- korzystanie z urządzeń technicznych podczas występów artystycznych dzieci.

Ad.5.

KOMPETENCJE OSOBISTE, SPOŁECZNE I W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI UCZENIA SIĘ:

Kompetencje te to zdolność do autorefleksji, skutecznego zarządzania czasem i informacjami, konstruktywnej pracy z innymi osobami, zachowania odporności oraz zarządzania własnym uczeniem się i karierą zawodową.

Kompetencje związane z uczeniem się są na tym etapie niezwykle istotne –przedszkole to pierwsze doświadczenie dziecka z uczeniem się, w tym z uczeniem się konsekwentnym, możliwie świadomym i ukierunkowanym na osiągnięcie konkretnych celów.

Rolą przedszkola jest poznanie indywidualnych cech, preferencji dziecka, dobór odpowiednich metod i form pracy, by przygotować dziecko do różnych form nauki - pracy grupowej i indywidualnej oraz do różnorodności stylów uczenia się, tworząc dzieciom sytuacje, w których uczą się one gospodarowania czasem przeznaczonym na zabawę, współpracują przy wykonywaniu zadania i biorą odpowiedzialność za wynik swoich działań.

Propozycje działań:

- zajęcia adaptacyjne,
- codzienne zajęcia zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego;
- spacer i wycieczki;
- występy i uroczystości przedszkolne;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.

Ad.6.

KOMPETENCJE OBYWATELSKIE:

Kompetencje obywatelskie to zdolność działania jako odpowiedzialni obywatele oraz pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym.

Kompetencje te na tym etapie rozumiane są jako zdolność do stopniowego wychodzenia poza obszar rodziny, do pracy z innymi w grupie przedszkolnej.

Na tym etapie istotne jest, aby dziecko zrozumiało obyczaje i sposoby funkcjonowania osób w różnych społecznościach i środowiskach, dostrzegało różnorodność zachowań, a stopniowo też postaw. Bardzo ważne jest również wzbudzanie zainteresowania dzieci otoczeniem domu i przedszkola, zachęcanie do podejmowania działań na rzecz wspólnego dobra na miarę ich możliwości.

Propozycje działań:

- udział w akcjach patriotycznych;
- udział w patriotycznych konkursach i występach;
- realizacja zajęć o tematyce patriotycznej;
- realizacja zajęć na temat praw dziecka, obywatelskich, równości i poszanowania innych;
- mały wolontariat – zbieranie nakrętek, góra grosza;
- tworzenie z dziećmi kodeksów zachowania, stosowanie odpowiednio dobranych wzmocnień pozytywnych i konsekwencji;
- spotkanie z przedstawicielami różnych zawodów;
- spacer, wycieczki do różnych miejsc użyteczności publicznych, organizacji.

Ad.7.

KOMPETENCJE W ZAKRESIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI:

Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości to m.in. zdolność wykorzystywania szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób.

Poczucie inicjatywy i przedsiębiorczość należy rozumieć jako zdolność do wcielania pomysłów w czyn. Kompetencja ta obejmuje działania zmierzające do rozwoju poczucia sprawstwa przez stwarzanie dzieciom warunków do samodzielnego eksplorowania świata, eksperymentowania, doświadczania.

Inicjatywność i przedsiębiorczość są rozwijane wielopłaszczyznowo, i co ważne, ich elementy są obecne podczas wszystkich działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, w których uczestniczy dziecko w przedszkolu.

Propozycje działań:

- stwarzanie okazji pozwalających dzieciom samodzielnie doświadczać, eksperymentować, eksplorować (np. robienie kanapek, sałatek, szaszłyków, pieczenie, malowanie, rysowanie, wydzieranie, lepienie, układanie klocków, zabawy w piaskownicy);
- kącki zainteresowań;
- warsztaty plastyczne, sportowe, kulinarne, eksperymentalno-doświadczalne prowadzone przez nauczycieli;
- udział w warsztatach zewnętrznych, np. świece, mydełka, wiklina itp.;
- wycieczki.

Ad.8.

KOMPETENCJE W ZAKRESIE ŚWIADOMOŚCI I EKSPRESJI KULTURALNEJ:

Kompetencje te obejmują rozumienie sposobów kreatywnego wyrażania i komunikowania pomysłów i znaczeń w różnych kulturach, za pomocą różnych rodzajów sztuki i innych form kulturalnych oraz poszanowanie tego procesu.

Praca w tym obszarze ukierunkowana jest na twórcze wyrażanie doświadczeń i emocji za pośrednictwem różnorodnych środków ekspresji: muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych. Doświadczenia takie pozwalają na wyrażenie przez dziecko różnorodnych stanów emocjonalnych, wyzwolenie pozytywnych emocji, a przez to otwarcie się na nowości. Wzmacniają inicjatywę i pomagają w nawiązaniu relacji. Przedszkole daje dziecku możliwość nie tylko poznawania i odtwarzania rzeczywistości związanej z kulturą i sztuką, ale również eksperymentowania z rytmem, głosem, dźwiękiem, ruchem, grafiką.

Propozycje działań:

- codzienne malowanie (w tym nietypowymi technikami, np. malowanie kasztanami, malowanie przez gazetę), rysowanie, śpiewanie, taniec)budowle konstrukcyjne;
- uroczystości przedszkolne;
- przedstawienia, teatryki;
- konkursy plastyczne, muzyczne;
- warsztaty;
- spotkania z ludźmi kultury;
- wystawy, muzea, galerie;
- koncerty muzyczne (np. Baśniowa Kapela, audycje muzyczne);
- wyjścia do kina, teatru (seanse filmowe);
- uczestnictwo w projekcie „Filminek” (kino Sokół).

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego kładzie duży nacisk na rozwijanie kompetencji kluczowych, które znajdują odzwierciedlenie w poszczególnych obszarach podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz działalności edukacyjnej przedszkola.